

Konferencija
Prilika ili prijetnja?
Reforma lokalne i regionalne samouprave u Republici Hrvatskoj

Hanns
Seidel
Stiftung

ekonomski
institut,
zagreb

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi
Rezultati empirijskog istraživanja

dr. sc. Nediljka Rogošić, zamjenica glavnoga državnog revizora
Nada Svete, univ. spec. oec., pomoćnica glavnoga državnog revizora

Zagreb, 27. i 28. listopada 2021.
Hotel Sheraton, Ul. kneza Borne 2

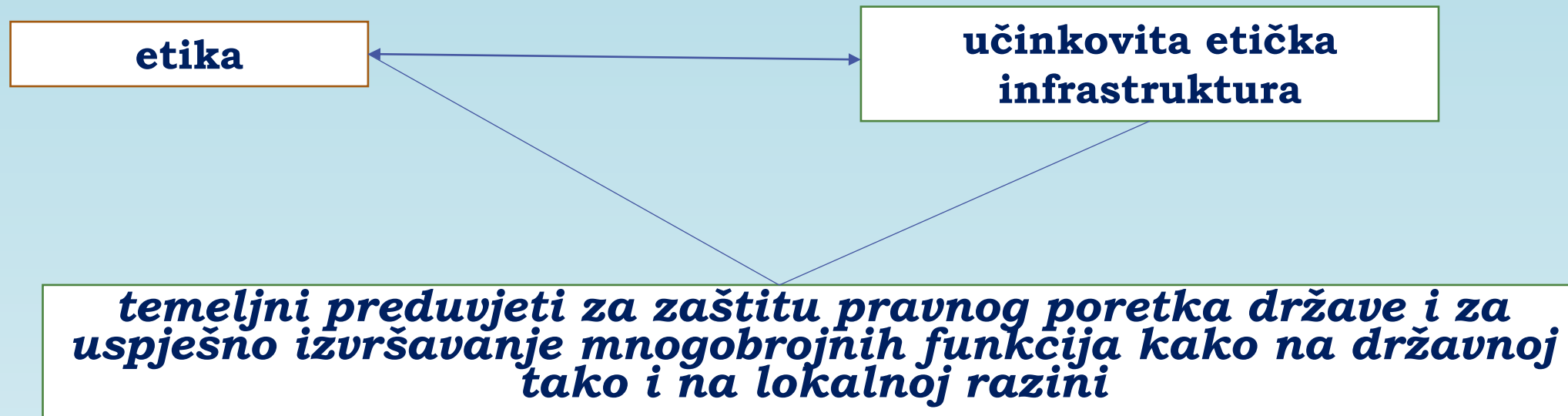
Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

- **ETIKA JE BITNA! Čuvajte se sukoba interesa!**

Martha Perego, ICMA-CM

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

- Osnovna etička načela, standardi i pravila ponašanja službenika i namještenika u lokalnim jedinicama nisu propisana.
- Međutim, neke lokalne jedinice donijele su svoje etičke kodekse, a neke primjenjuju načela propisana za državne službenike.

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

Empirijsko istraživanje

Ciljevi istraživanja bili su:

- utvrditi jesu li lokalne jedinice uspostavile efikasnu etičku infrastrukturu
- utvrditi koliku važnost pridaju promidžbi i uspostavi etičnosti
- utvrditi jesu li uspostavljene mjere za sprječavanje i otkrivanje pojave prijevara i korupcije
- ocijeniti jesu li potrebna poboljšanja zakonodavnog i institucionalnog okvira koji čine etičku infrastrukturu lokalnih jedinica.

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

Empirijsko istraživanje

Hipoteze:

- H_0 – lokalne jedinice u Republici Hrvatskoj uspostavile su efikasnu etičku infrastrukturu
- H_1 – lokalne jedinice u Republici Hrvatskoj uspostavile su organizacijsku kulturu koja osigurava sprječavanje i otkrivanje prijevare i korupcije

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

Empirijsko istraživanje

Metode istraživanja:

- ☐ *Istraživanje je provedeno putem anketnog upitnika.*
- ☐ *Upitnik se sastojao od 26 pitanja, dva osnovna i 24 posebna pitanja.*
- ☐ *Pitanja su bila zatvorena.*
- ☐ *Upitnici su dostavljeni (kao poveznica) na e-adrese 576 lokalnih jedinica:*
 - *428 općina*
 - *127 gradova*
 - *21 županiju (s Gradom Zagrebom).*
- ☐ *Istraživanje je provedeno pomoću web-aplikacije Google obrasci (Google forms).*

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

Empirijsko istraživanje

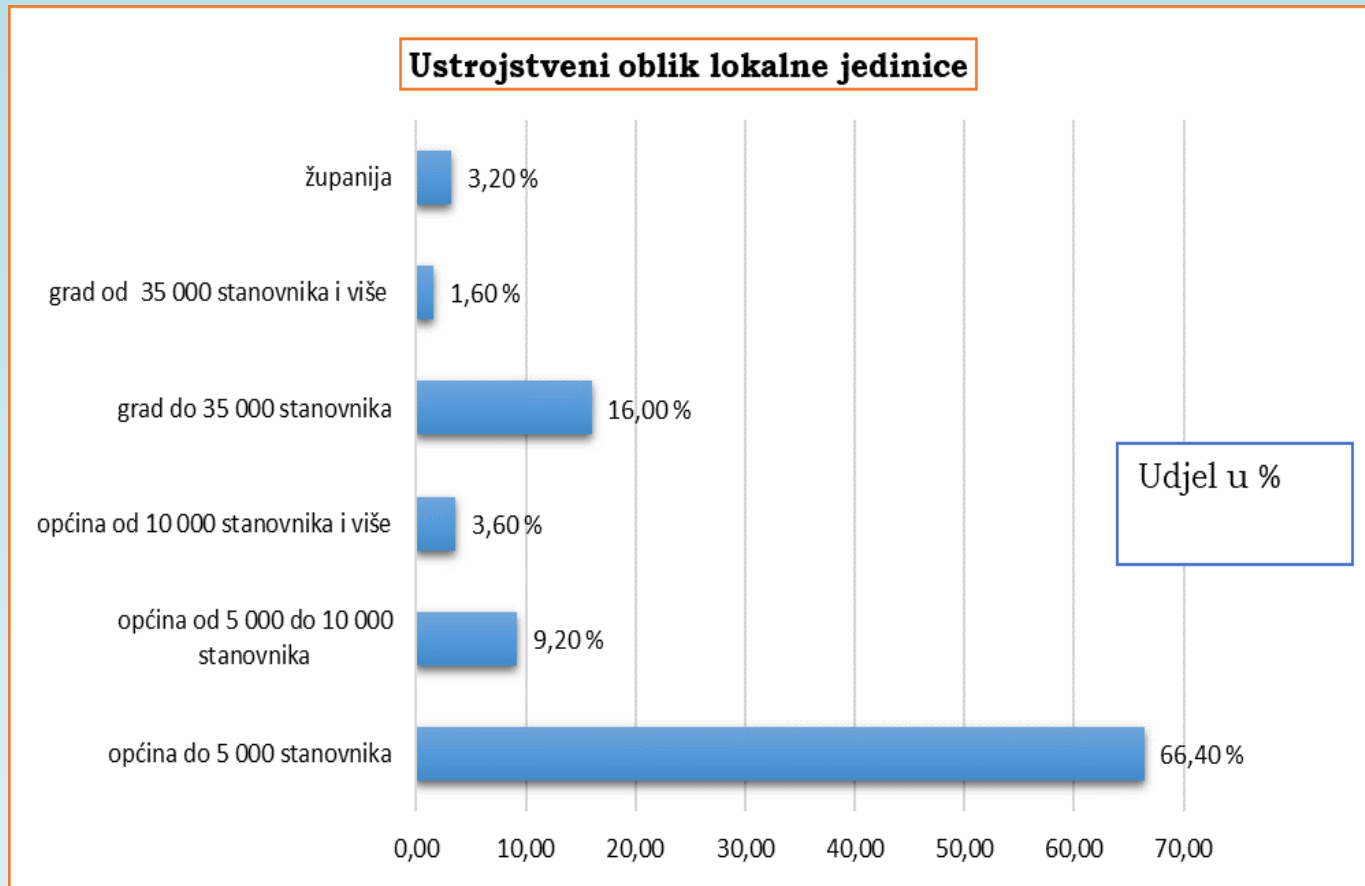
Rezultati istraživanja:

- ❑ **odgovore je dostavilo 250 ili 43,40 % lokalnih jedinica**, od 576 lokalnih jedinica
- ❑ struktura lokalnih jedinica koje su dostavile odgovore:
 - **198 ili 46,25 % općina**, od 428 općina
 - **44 ili 34,65 % gradova**, od 127 gradova
 - **8 ili 38,10 % županija**, od 21 županije, zajedno s Gradom Zagrebom
- može se zaključiti da je uzorak reprezentativan te da se na temelju njega mogu donositi odgovarajući zaključci.

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

- rezultati istraživanja (opća pitanja)

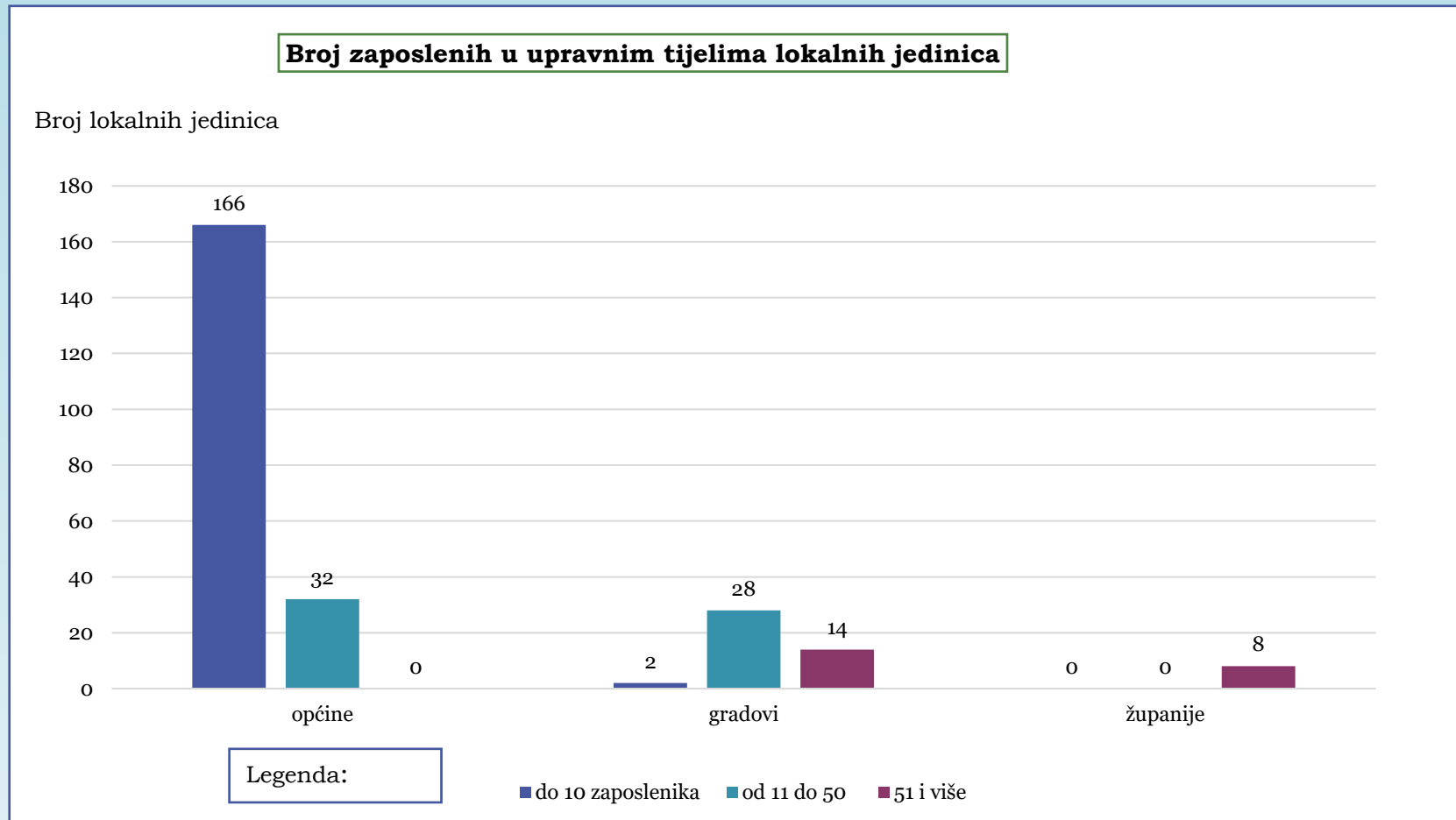

Od ukupno 250 odgovora:

- **79,20 % su odgovori općina**
- **17,60 % gradova te**
- **3,20 % županija**

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

- rezultati istraživanja (opća pitanja)

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

- rezultati istraživanja

Zaključak:

a) Lokalne jedinice nisu uspostavile efikasnu etičku infrastrukturu.

Navedeno se temelji na sljedećim rezultatima istraživanja:

- veliki broj lokalnih jedinica nije donio etički kodeks (53,54 % općina te 34,09 % gradova), posebno se taj podatak odnosi na općine koje imaju do deset zaposlenika
- 52,00 % lokalnih jedinica je donijelo etički kodeks te objavilo i prezentiralo svojim zaposlenicima

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

- rezultati istraživanja

Zaključak:

- etičke vrijednosti i etička načela nisu jasno određena kod značajnog broja lokalnih jedinica (41,41 % općina te 22,73 % gradova)
- značajan broj lokalnih jedinica nije uspostavio unutarnje kontrole (62,63 % općina i 34,09 % gradova)
- nisu uspostavljena formalna sredstva komunikacije putem mehanizma „zviždača” (76,77 % općina i 50,00 % gradova)
- određeni broj lokalnih jedinica naveo je da je u zadnje tri godine bilo pojave neetičnog ponašanja na način da su izrečene disciplinske mjere (3,03 % općina, 11,36 % gradova te 37,50 % županija)

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

- rezultati istraživanja

Zaključak:

b) Lokalne jedinice ne pridaju dovoljno pozornosti promidžbi i izgradnji etičnosti u poslovanju.

Navedeno se temelji na sljedećim rezultatima istraživanja:

- značajan broj lokalnih jedinica (83,84 % općina, 79,54 % gradova i 50,00 % županija) ne organizira izobrazbu zaposlenika vezano za etičnost u poslovanju
- značajan broj lokalnih jedinica (33,33 % općina i 27,28 % gradova) nije uspostavio odgovarajući sustav upravljanja ljudskim resursima (zapošljavanje, nagrađivanje, napredovanje, izobrazba, rotacija poslova i drugo)

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi

- rezultati istraživanja

Zaključak:

c) Lokalne jedinice nisu u potpunosti uspostavile mjere za sprječavanje i otkrivanje pojave prijevара i korupcije.

Navedeno se temelji na sljedećim rezultatima istraživanja:

- neke lokalne jedinice nisu uspostavile organizacijsku kulturu koja osigurava sprječavanje i otkrivanje pojave prijevара i korupcije (33,33 % općina i 25,00 % gradova)
- značajan broj lokalnih jedinica nije donio program ili akcijski plan za sprječavanje i otkrivanje pojave prijevара i korupcije (98,48 % općina, 88,64 % gradova te 37,50 % županija)

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi - rezultati istraživanja

Zaključak:

- značajan broj lokalnih jedinica nije jasno odredio procedure za postupanje u slučaju sumnje na pojavu prijevare i korupciju (76,26 % općina, 59,09 % gradova te 37,50 % županija)
- većina (oko 95,00 %) lokalnih jedinica nije procijenila rizike pojave prijevare i korupcije, iako su istaknuli područja rizika

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi - rezultati istraživanja

Zaključak:

- Većina lokalnih jedinica kao područje rizika pojave prijevara i korupcije navela je:
 - javnu nabavu
 - zapošljavanje
 - upravljanje i raspolaganje imovinom
 - prostorno planiranje
 - dodjelu bespovratnih sredstava.

Etičnost u lokalnoj i regionalnoj samoupravi - rezultati istraživanja

Preporuka:

- Unaprijediti propise i unutarnje akte lokalnih jedinica kako bi se jasno definirale etičke vrijednosti, načela i pravila kojih se trebaju pridržavati zaposlenici u lokalnim jedinicama, neovisno o veličini lokalne jedinice s obzirom na broj stanovnika i broj zaposlenika.
- Uspostaviti mjere za sprječavanje pojave prijevara i korupcije te donijeti procedure o načinu postupanja u slučaju sumnje na takve pojave.

Na ovaj bi se način posebno pomoglo malim lokalnim jedinicama (lokalne jedinice koje imaju do deset zaposlenika).

„Ostvarenje sebe i osobnu sreću čovjek može ostvariti samo ako se opredijeli za čine koji su u sebi moralno dobri, dok ga čini koji se temelje na odluci za moralno zlo vode prema neostvarenju i nezadovoljstvu!”

Ivan Pavao II

Hvala na pozornosti!